

Pintar amb els mots

MELCION MATEU

Miquel Bezares, *Versllum*. Editorial Moll. Palma, 2000.

Dels quaranta-quatre poemes que componen *Versllum* es podria dir que probablement són els versos més propers als del poeta nord-americà e.e. cummings que s'hagin escrit en llengua catalana. No debades, humil, el poeta Miquel Bezares (Llucmajor, 1968) utilitza un sol epígraf en tot el llibre, pertanyent a un dels poemes més coneguts del nord-americà, "*somewhere I have never travelled*". El deute amb cummings, doncs, és explícit i conscient, i obre un nou gir en la trajectòria poètica de Bezares, que s'inicià el 1987 amb *Cos de calitja*.

Anteriorment, Bezares ja se'ns havia donat a conèixer com a poeta de temperament vitalista, amb una gran presència de la temàtica eròtica i amorosa i una variada imatgeria que canalitzava a través de poemes estròfics, poemes en vers lliure i prosa poètica. El temperament de Bezares, en qui ressonen les veus de Salvat-Papasseit, Rosselló-Pòrcel i el Carles Riba de *Salvatge cor*, per tant, no era del tot aliè al del Cummings amorós, observador de paisatges i recreador de la quotidianitat.

A *Versllum*, l'ús de d'una tipografia desencaixada acompanya el trencament sintàctic i morfològic del discurs, obre possibilitats d'associació de sentit inexistents en una disposició convencional i, en ocasions, estableix mecanismes mimètics que no són essencialment diferents dels de la poesia visual premallarmeana. Així, el moviment zigzaguejant queda perfectament capturat en els primers versos del poema *Serp*.

serp
en
teja
ven
els meus llavis frí

volament pels camps arbrats del teu c
os

Bezares ha escollit utilitzar la tipografia en la línia de cummings, combinada o no amb motlles tradicionals, per pintar amb els mots, per descriure'ns la realitat i reflexionar sobre l'erotisme i la natura (en l'al·lusió a l'atemptat ecològic a Mururoa hi ha potser una picada d'ullet a un poema magnífic d'un altre llucmajorer –*Intuïció del deu*, de Sebastià Alzamora–. En les composicions de *Versllum* hi ha un esforç de síntesi important, que sovint porta l'autor a la creació de paraules-maleta i a la superposició de diferents línies semàntiques entre mots propers.

Les possibilitats d'aquest tipus de poesia visual –en la qual cummings representa un dels pilars històrics– sovint han estat menystingudes per les estètiques dominants (no és casualitat que Wallace Stevens veiés en l'ús tipogràfic de cummings un exercici fàcil i superficial). El fet és que al llarg del segle XX diversos poetes ens van demostrar que les possibilitats visuals del poema sobre la plana són il·limitades i que tenen, per tant, molt a dir sobre la naturalesa del llenguatge i la seva relació amb el subjecte poètic. Seria important, però, que aquest tipus de poesia no s'estanqués ni es conformés a ser un exercici de nostàlgia. En els pròxims llibres de Bezares, que ha escrit *Versllum* amb destresa i coherència interna, sabrem si per a ell aquests poemes suposaven un punt d'arribada o un punt de partida: tant de bo sigui això darrer.

Diari AVUI. 21 de setembre del 2000